

Bruselis, 2020 04 29
COM(2020) 179 final

2020/0071 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

kuria iš dalies keičiamos direktyvų (ES) 2016/797 ir (ES) 2016/798 nuostatos siekiant atidėti šių direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę terminą

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

- **Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai**

Šis pasiūlymas yra viena iš neatidėliotinių priemonių, kurias Komisija priima reaguodama į nepaprastąją padėtį, susiklosčiusią dėl COVID-19 protrūkio.

Nors neįprasta, direktyvose (ES) 2016/797 ir (ES) 2016/798, sudarančiose 4-ojo geležinkelių dokumentų rinkinio techninį ramsį, valstybėms narėms suteikta galimybė pasirinkti vieną iš dviejų perkėlimo į nacionalinę teisę terminų¹ – 2019 m. birželio 16 d. arba, pranešus Komisijai ir Europos Sąjungos geležinkelių agentūrai, 2020 m. birželio 16 d. 2019 m. abi direktyvas į nacionalinę teisę buvo perkėlusios tik aštuonios valstybės narės (Bulgarija, Graikija, Italija, Nyderlandai, Prancūzija, Rumunija, Slovėnija ir Suomija).

Dėl COVID-19 protrūkio dauguma iš likusių septyniolikos valstybių narių paprašė atidėti perkėlimą į nacionalinę teisę, teigdamos, kad negalės užbaigti reikalingų teisės aktų iki 2020 m. birželio 16 d.

Atsižvelgiant į išskirtines aplinkybes, visiškai suprantama, kad užbaigti perkėlimą į nacionalinę teisę iki 2020 m. birželio 16 d. gali būti neįmanoma. Būtina užtikrinti teisinį aiškumą ir tikrumą, visų pirma geležinkelių sektoriui ir įmonėms, kurios yra pagrindinės 4-ojo geležinkelių dokumentų rinkinio teikiamos naudos gavėjos. COVID-19 protrūkis kilo paskutiniu perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių priėmimo etapu. Vis dėlto valstybės narės turėtų galėti užbaigti procesą per papildomą trijų mėnesių laikotarpį. Todėl, Komisijos vertinimu, trumpas trijų mėnesių atidėjimas yra pagrįstas.

Pagal direktyvas (ES) 2016/797 ir (ES) 2016/798 priimta keletas įgyvendinimo ir deleguotųjų aktų. Atsižvelgiant į du perkėlimo į nacionalinę teisę terminus, juose buvo nustatytos atitinkamos pereinamojo laikotarpio nuostatos ir įsigaliojimo datos. Po siūlomos direktyvos priėmimo Komisija pateiks pasiūlymus dėl keleto įgyvendinimo aktų pakeitimų, siekdama šiuos aktus suderinti su atidėtu perkėlimo į nacionalinę teisę terminu. Kalbant apie atitinkamus deleguotuosius aktus², pagal dabartinę procedūrą, nustatytą Direktyvos (ES) 2016/798 6 straipsnyje, jų laiku suderinti su atidėtu perkėlimo į nacionalinę teisę terminu nebūtų įmanoma. Taigi pasiūlyme pateikiamas papildomo suderinimo teisinis pagrindas ir supaprastinta procedūra. Taip bus užtikrinta nuosekli 4-ojo geležinkelių dokumentų rinkinio techninio ramsčio teisinė sistema ir įgyvendinimas.

Tai nėra pagal Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programą (REFIT) vykdoma iniciatyva.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Pasiūlymai atitinka bendras neatidėliotinas priemones, kurių Komisija imasi neigiamam COVID-19 protrūkio poveikiui švelninti ir šalinti.

¹ Direktyvos (ES) 2016/797 dėl geležinkelių sistemos sąveikos Europos Sąjungoje 57 straipsnis ir Direktyvos (ES) 2016/798 dėl geležinkelių saugos 33 straipsnis.

² 2018 m. vasario 16 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2018/761, kuriuo nustatomi nacionalinių saugos institucijų, pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/798 išdavusių bendrą saugos sertifikatą arba saugos leidimą, vykdomos priežiūros bendrieji saugos būdai ir panaikinamas Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1077/2012 (OL L 129, 2018 5 25, p. 16).

2018 m. kovo 8 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2018/762, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/798 nustatomi su saugos valdymo sistemų reikalavimais susiję bendrieji saugos būdai ir panaikinami Komisijos reglamentai (ES) Nr. 1158/2010 ir (ES) Nr. 1169/2010 (OL L 129, 2018 5 25, p. 26).

Šias priemones būtina priimti siekiant užtikrinti nenutrūkstamą prekių ir asmenų vežimą.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Veiksmingas geležinkelių vidaus rinkos veikimas, laisvas būtinausių prekių, keleivių ir darbuotojų judėjimas ir susijusios paslaugos priklauso nuo geležinkelio įmonių, infrastruktūros valdytojų ir geležinkelių sektoriaus ekonominės veiklos rezultatų, taip pat nuo gerai veikiančios teisinės ir administracinės sistemos. Neigiamos dabartinio COVID-19 protrūkio pasekmės ekonomikai galėtų sukelti pavojų geležinkelio įmonių ir infrastruktūros valdytojų finansiniam patikimumui ir daryti didelį neigiamą poveikį transporto sistemai ir visai ekonomikai.

Kad sienos būtų atviros kroviniams, o jų judėjimas vėluotų kuo mažiau, Komisija parengė žaliųjų koridorių koncepciją. Paskelbtos keleivių teisių gairės, kurios bus toliau atnaujinamos atsižvelgiant į būsimus bendros padėties pokyčius.

Direktyvų pakeitimais siekiama reaguoti į pagrindinius šiuo metu valstybių narių, geležinkelio įmonių, infrastruktūros valdytojų ir geležinkelių sektoriaus susirūpinimą keliančius klausimus, todėl jie labai svarbūs.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Ši iniciatyva grindžiama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 91 straipsnio 1 dalimi.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Šio pasiūlymo tikslo valstybės narės negali pačios deramai pasiekti, nes jos privalo laikytis direktyvose nustatytos perkėlimo į nacionalinę teisę tvarkos, kurios keisti vienašališkai negali. Šis tikslas gali būti pasiektas tik teisėkūros institucijai iš dalies pakeitus pačias direktyvas.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas yra proporcingas krizės sukeltoms problemoms ir neviršija to, kas būtina pasiekti tikslui, t. y. sumažinti dabartinio COVID-19 protrūkio poveikį siekiant perkelti direktyvas į nacionalinę teisę.

- **Priemonės pasirinkimas**

Kad būtų pasiekti ja nustatyti tikslai, teisinė priemonė turėtų būti tokios pačios formos kaip toji, kurią iš dalies keičia. Pagrindinis pasiūlymo tikslas – valstybių narių prašymu pakeisti perkėlimo į nacionalinę teisę terminą.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Tai skubi priemonė, kurią priimti paskatino staigus nenumatytas COVID-19 viruso protrūkis ir plitimas. Dėl šios priežasties priemonė nėra aktuali įgyvendinant Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programą ir *ex post* vertinimas atliktas nebuvo.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Atsižvelgiant į klausimo skubumą, oficialių konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis nebuvo įmanoma surengti. Tačiau valstybės narės ir suinteresuotosios šalys paragino Komisiją pagal direktyvas priimti pasiūlymą dėl atitinkamų priemonių.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Kaip paaiškinta, dėl klausimo skubumo surinkti tinkamų ekspertinių žinių nebuvo galima. Komisija imasi neatidėliotinių priemonių, remdamasi moksliniais epidemiologinės situacijos raidos įrodymais.

- **Poveikio vertinimas**

Atsižvelgiant į klausimo skubumą, atlikti poveikio vertinimą nebuvo įmanoma.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Netaikoma.

- **Pagrindinės teisės**

Poveikio pagrindinėms teisėms nėra.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Netaikoma.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Kad būtų užtikrintas tinkamas siūlomos priemonės, turėsiančios ir tiesioginį poveikį geležinkelių sektoriaus teisiniam aiškumui, įgyvendinimas, Komisija siūlo nustatyti reikalavimą valstybėms narėms, nusprendusioms pasinaudoti galimybe atidėti perkėlimo į nacionalinę teisę terminą iki 2020 m. rugsėjo 16 d., pateikti pranešimą.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Netaikoma.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

kuria iš dalies keičiamos direktyvų (ES) 2016/797 ir (ES) 2016/798 nuostatos siekiant atidėti šių direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę terminą

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 91 straipsnio 1 dalį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,
atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/797³ 57 straipsnio 1 dalį ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/798⁴ 33 straipsnio 1 dalį valstybės narės turėjo užtikrinti, kad įsigaliojusių jų įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad 2019 m. birželio 16 d. būtų laikomasi atitinkamų šių direktyvų nuostatų. Tačiau pagal Direktyvos (ES) 2016/797 57 straipsnio 2 dalį ir Direktyvos (ES) 2016/798 33 straipsnio 2 dalį valstybės narės turėjo galimybę atidėti perkėlimą į nacionalinę teisę vieniems metams;
- (2) septyniolika valstybių narių pranešė Komisijai ir Europos Sąjungos geležinkelių agentūrai (toliau – Agentūra) apie direktyvų (ES) 2016/797 ir (ES) 2016/798 perkėlimo į nacionalinę teisę termino atidėjimą iki 2020 m. birželio 16 d.;
- (3) dėl COVID-19 protrūkio susiklosčius išskirtinei ir nenumatyta padėčiai, kai kurioms valstybėms narėms sudėtinga užbaigti teisėkūros darbą per nustatytą perkėlimo į nacionalinę teisę terminą, todėl kyla pavojus, kad šio termino nebus laikomasi. Šio termino nesilaikymas geležinkelio sektoriui, nacionalinėms valdžios institucijoms ir Agentūrai galėtų lemti teisinį netikrumą, susijusį su geležinkelių saugai ir sąveikumui taikomais teisės aktais. Tam tikrų valstybių narių negalėjimas dėl COVID-19 protrūkio perkelti direktyvų į nacionalinę teisę lemia neigiamas pasekmes geležinkelių sektoriui;

¹ OL C , , p. .

² OL C , , p. .

³ 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/797 dėl geležinkelių sistemos sąveikos Europos Sąjungoje (nauja redakcija) (OL L 138, 2016 5 26, p. 44).

⁴ 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/798 dėl geležinkelių saugos (nauja redakcija) (OL L 138, 2016 5 26, p. 102).

- (4) būtina geležinkelių sektoriui suteikti teisinio aiškumo ir tikrumo leidžiant atitinkamai atvejais valstybėms narėms toliau nuo 2020 m. birželio 16 d. tam tikrą laikotarpį taikyti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/49/EB⁵ ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/57/EB⁶;
- (5) COVID-19 protrūkis kilo paskutiniu metu perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių priėmimo etapu, todėl valstybėms narėms reikėtų suteikti papildomą trijų mėnesių laikotarpį perkėlimo į nacionalinę teisę procesui užbaigti;
- (6) Direktyvose (ES) 2016/797 ir (ES) 2016/798 nustatytus perkėlimo į nacionalinę teisę terminus reikėtų pratęsti trimis mėnesiams iki 2020 m. rugsėjo 16 d. Direktyvų 2004/49/EB ir 2008/57/EB panaikinimo datos, nurodytos atitinkamai Direktyvos (ES) 2016/797 58 straipsnyje ir Direktyvos (ES) 2016/798 34 straipsnyje, turėtų būti atitinkamai pakoreguotos;
- (7) remiantis Direktyva (ES) 2016/798 priimta keletas deleguotųjų aktų, kuriuose nurodomi ankstesni perkėlimo į nacionalinę teisę terminai. Dabartinėmis aplinkybėmis šie aktai turi būti suderinti su nauju perkėlimo į nacionalinę teisę terminu. Tais atvejais, kai esama priežasčių, dėl kurių privaloma skubiai iš dalies pakeisti deleguotąjį aktą, reikėtų taikyti supaprastintą procedūrą;
- (8) direktyvos (ES) 2016/797 ir (ES) 2016/798 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistos;
- (9) siekiant sudaryti sąlygas nedelsiant taikyti šioje direktyvoje numatytas priemones, ši direktyva turėtų įsigaliooti kitą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyva (ES) 2016/797 iš dalies keičiama taip:

- (1) 57 straipsnyje įterpiama 2a dalis:

„2a. Valstybės narės, kurios pagal 2 dalį pratęsė perkėlimo į nacionalinę teisę laikotarpį, gali jį papildomai pratęsti iki [2020 m. rugsėjo 16 d.]. Jų priimtose perkėlimo į nacionalinę teisę priemonėse įsigalioja nuo tos dienos. Tos valstybės narės apie tai praneša Agentūrai ir Komisijai ne vėliau kaip per vieną dieną nuo Direktyvos (ES) 2020/... įsigaliojimo.“;
- (2) 58 straipsnio pirmoje pastraipoje
„2020 m. birželio 16 d.“ pakeičiama į „2020 m. rugsėjo 16 d.“.

⁵ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/49/EB dėl saugos Bendrijos geležinkeliuose ir iš dalies pakeičianti Tarybos direktyvą 95/18/EB dėl geležinkelio įmonių licencijavimo bei Direktyvą 2001/14/EB dėl geležinkelių infrastruktūros pajėgumų paskirstymo, mokesčių už naudojimąsi geležinkelių infrastruktūra ėmimo ir saugos sertifikavimo (Saugos geležinkeliuose direktyva) (OL L 164, 2004 4 30, p. 44).

⁶ 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/57/EB dėl geležinkelių sistemos sąveikos Bendrijoje (OL L 191, 2008 7 18, p. 1).

2 straipsnis

Direktyva (ES) 2016/798 iš dalies keičiama taip:

- (1) įterpiamas 6a straipsnis:

„6a straipsnis

BSB suderinimas su pakeistais terminais

Komisijai pagal 27 straipsnio 7 dalį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais pagal 6 straipsnio 6 dalį priimtų deleguotųjų aktų taikymo datos suderinamos su 33 straipsnio 2a dalyje nustatytu perkėlimo į nacionalinę teisę terminu.“;

- (2) 27 straipsnis papildomas 7 dalimi:

„7. Nukrypstant nuo 1–6 dalių, įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus pagal 6a straipsnį Komisijai suteikiami nuo [Direktyvos (ES) 2020/... įsigaliojimo datos] iki [2020 m. rugsėjo 16 d.]. Taikoma 27a straipsnyje numatyta procedūra.“;

- (3) 27 straipsnis papildomas 8 dalimi:

„8. Nukrypstant nuo 2–6 dalių ir nedarant poveikio 7 daliai, tais atvejais, kai esama priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti, pagal šį straipsnį priimtiems deleguotiesiems aktams taikoma 27a straipsnyje numatyta procedūra.“;

- (4) įterpiamas 27a straipsnis:

„27a straipsnis

Skubos procedūra

1. Pagal šį straipsnį priimti deleguotieji aktai įsigalioja nedelsiant ir taikomi, jei nepareiškiami 3 dalyje nurodytų prieštaravimų.
2. Apie pagal šį straipsnį priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai ir nurodo skubos procedūros taikymo priežastis.
3. Europos Parlamentas arba Taryba, laikydamiesi 27 straipsnio 6 dalyje nurodytos procedūros, gali pareikšti prieštaravimų dėl deleguotojo akto. Tokiu atveju Komisija, gavusi Europos Parlamento arba Tarybos pranešimą apie sprendimą pareikšti prieštaravimų, nedelsdama panaikina aktą.“;

- (5) 33 straipsnyje įterpiama 2a dalis:

„2a. Valstybės narės, kurios pagal 2 dalį pratęsė perkėlimo į nacionalinę teisę laikotarpį, gali jį papildomai pratęsti iki [2020 m. rugsėjo 16 d.]. Jų priimtose perkėlimo į nacionalinę teisę priemonės įsigalioja nuo tos dienos. Tos valstybės narės apie tai praneša Agentūrai ir Komisijai ne vėliau kaip per vieną dieną nuo Direktyvos (ES) 2020/... įsigaliojimo.“;

- (6) 34 straipsnio pirmoje pastraipoje

„2020 m. birželio 16 d.“ pakeičiama į „2020 m. rugsėjo 16 d.“.

3 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja kitą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas